

เส้นทางสุขภาพ ประจำเดือน พฤษภาคม 2569 “โรคเมลิโออยด์ หรือ โรคไช้ดิน”

การติดเชื้อเมลิโออยด์ (Meloidosis) คือการติดเชื้อแบคทีเรียชนิดรุนแรง Burkholderia pseudomallei ซึ่งพบมากในดินและน้ำ โดยเฉพาะในประเทศเขตร้อน เช่น ไทย มักเกิดในช่วงฤดูฝน และสามารถรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้หากไม่ได้รับการรักษาอย่างทันที่

อันตรายของโรคเมลิโออยด์

1. อัตราการเสียชีวิตสูง

- หากไม่ได้รับการรักษา อัตราการเสียชีวิตสูงถึง 40 - 50%
- แม้ได้รับการรักษา อัตราการเสียชีวิตยังอยู่ที่ 10 - 20%

2. เกิดได้หลายรูปแบบ

- เป็นได้ทั้งแบบเฉียบพลัน (คล้ายติดเชื้อในกระแสเลือด) และแบบเรื้อรัง
- อาการเลียนแบบหลายโรค เช่น วัณโรค ปอดบวม ไข้เลือดออก

3. ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงอันตรายมากขึ้น

- ผู้เป็นเบาหวาน (พบว่า 50 - 60% ของผู้ติดเชื้อเมลิโออยด์มีเบาหวาน)
- ผู้มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น มะเร็ง, ไตวายเรื้อรัง, ผู้ใช้ยากดภูมิ

4. การติดเชื้อแพร่ไปทั่วร่างกาย

- อาจลุกลามเป็นติดเชื้อในกระแสเลือด (Sepsis) , ฝีในตับ/ปอด/สมอง, หรือเยื่อหุ้มสมองอักเสบ

อาการของเมลิโออยด์

- ไข้สูง หนาวสั่น
- ไอ หายใจหอบ เจ็บหน้าอก (หากติดเชื้อที่ปอด)
- ปวดท้อง แน่นท้อง คลื่นไส้
- มีฝีตามร่างกายหรือตามอวัยวะภายใน
- ซึมลง ความดันต่ำ อาจช็อกหากเข้าสู่ภาวะ Sepsis

การรักษา

- ให้ยาปฏิชีวนะเฉพาะทาง เช่น ceftazidime หรือ meropenem ในช่วงแรก (รักษาอย่างน้อย 10 - 14 วัน)
- ตามด้วยยาปรับปรุแทน เช่น TMP/SMX ต่ออีก 3 - 6 เดือน เพื่อลดโอกาสกลับมาเป็นซ้ำ
- การรักษาต่อเนื่องครบคอร์ส หากหยุดยาเองมีโอกาสเสียชีวิตสูง

การป้องกัน

- หลีกเลี่ยงการสัมผัสดินหรือแหล่งน้ำสกปรก โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยง
- สวมรองเท้าและถุงมือหากต้องลุยน้ำหรือทำเกษตรกรรม
- ผู้ป่วยเบาหวานควรควบคุมน้ำตาลให้ดี เพราะเสี่ยงมากกว่าคนทั่วไปหลายเท่า

เมลิโออยด์เป็นเชื้อที่อันตรายและมีอัตราการเสียชีวิตสูง โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยง หากสงสัยว่ามีอาการหรือสัมผัสเชื้อ ควรรีบพบแพทย์ทันทีเพื่อเริ่มการรักษาให้เร็วที่สุด

โดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
เทศบาลตำบลสันผีเสื้อ